

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра англійської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)

Освітня програма: “Мова і література (китайська)”

Освітній рівень: другий (магістерський)

Київ 2016-2017

Робоча програма «Теорія мовної комунікації» для студентів спеціальності 035 Філологія, “Мова і література (китайська)” магістерського освітнього рівня, 2016 року, для студентів, які навчаються за оновленим навчальним планом. - 27 с.

Розробник: **Якуба Валентина Володимирівна**, завідувач кафедри англійської філології та перекладу, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології та перекладу.

Протокол від. “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри англійської філології та перекладу

_____ (Якуба В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану. Заступник директора з науково - методичної та навчальної роботи

_____ Заяць Л. І.
(підпис)

ЗМІСТ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	1
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ПРОГРАМА КУРСУ.....	8
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	9
ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ.....	10
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	15
САМОСТІЙНА РОБОТА.....	20
СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.....	22
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна Theory of Linguistic Communication (Теорія мовної комунікації), є обов'язковим фаховим предметом для вивчення студентами освітньо-кваліфікаційного рівня „магістр” які навчаються по спеціальності Спеціальність: 035 Філологія, Спеціалізація: 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно). Освітня програма: “Мова і література (китайська)”.

Дана робоча програма є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою англійської філології на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати філолог відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, необхідне методичне забезпечення, змістовні складові предмету та систему оцінювання навчальних досягнень студентів.

Цей навчальний предмет є логічним продовженням теоретичних дисциплін у системі фахових предметів філологічного напрямку, який сприяє узагальненню і систематизації знань, отриманих на попередньому освітньо-кваліфікаційному рівні, таким чином поглиблюючи лінгвістичну компетенцію майбутнього філолога. Базовими знаннями для вивчення цього предмету є увесь блок мовознавчих дисциплін бакалаврату: теоретична фонетика, теоретична граматики, лексикологія, стилістика та історія англійської мови, оскільки Теорія Мовної Комунікації спирається на термінологічний апарат та достатній загальний рівень знань загальної лінгвістики. Водночас, ця дисципліна інкорпорує наявні знання про кожен окремий рівень у динамічну системну модель прикладного спрямування, яка дозволяє зрозуміти природу мови як засобу спілкування, а також демонструє міждисциплінарні зв'язки мовознавства з усіма сферами наукового пошуку.

Метою навчальної дисципліни „Теорія мовної комунікації” є вивчення і засвоєння основних понять і категорій мови як засобу комунікації. Завданнями курсу є формування професійної лінгвістичної компетенції, володіння понятійним апаратом у теорії комунікації, вміння розрізняти типи дискурсів, мовленнєвих актів, тактик і стратегій спілкування, аналізувати соціо-культурні чинники та розмаїття засобів комунікації, а також здатність практичного застосування набутих знань у практичній діяльності та наукових дослідженнях.

Проходження курсу Теорії мовної комунікації сприяє розвитку професійних філологічних компетенцій на основі отриманих знань і вмінь. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- основні поняття і категорії;
- залежність між мовою, мовленням і комунікацією;
- властивості висловлювання: референцію та пресупозицію;
- підходи до вивчення і моделі комунікації;
- дейктичні елементи висловлювання;
- правила реплікування;

- типи діалогічних єдностей;
- перформативні дієслова та теорію мовленнєвих актів;
- поняття дискурсу та його типів;
- принцип кооперації та максими комунікації;
- імплікатури та принцип ввічливості;
- поняття контексту та його типів;
- гендерні, культурні та соціальні фактори комунікації.

вміти:

- розрізняти мову, мовлення, комунікацію як лінгвістичні явища;
- встановлювати референтні зв'язки між висловлюванням та наміром мовця;
- визначати пресу позиції та її типи у висловлювання;
- використовувати відповідні дейктичні елементи у висловлюваннях та встановлювати взаємовідповідності між дейксисом у різних мовах;
- визначати перформативні дієслова;
- встановлювати типи мовленнєвих актів;
- визначати перлокутивні ефекти висловлювань;
- визначати типи реп лікування та структуру діалогів;
- розрізняти текст і дискурс;
- визначати типи дискурсів та володіти відповідними правилами дискурсивної поведінки;
- володіти стратегіями і тактиками спілкування;
- розрізняти комунікативні аплікатури;
- вирізняти різні максими принципу кооперації та підбирати відповідні комунікативні маркери та хеджи;
- володіти принципом ввічливості та його максимами.

На вивчення навчальної дисципліни „Теорія мовної комунікації” відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS, у які включено аудиторну роботу, виконання самостійної роботи, дослідницького проекту, проміжних контрольних робіт та підсумкову форму контролю – складання іспиту.

Навчальна програма містить: пояснювальну записку, опис предмета навчального курсу, зміст програми, орієнтовний план розподілу годин, критерії оцінювання в умовах кредитно-модульної системи, матеріали до практичних занять і самостійної роботи, орієнтовні питання до екзамену, орієнтовану тематику рефератів, перелік рекомендованої літератури для вивчення дисципліни.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-кваліфікаційний рівень „магістр”

Курс:	Спеціальність, Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 5 Загальний обсяг дисципліни (години): <i>150 годин</i>	Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.04 Східні мови і літератури (переклад включно) Другий освітній рівень <i>"магістр"</i>	Нормативна Рік підготовки: 5. Семестр: 9. Лекції: <i>24 години</i> Практичні заняття: <i>24 години</i> Самостійна робота: <i>64 годин</i> Модульний контроль: <i>8 годин</i> Вид контролю: <i>екзамен</i> <i>30 годин</i>

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	іспит	
1.	Вступ. Визначення комунікації. Основні підходи до комунікації.	2	2	7			
2.	Комунікація як процес. Моделі комунікації. Види комунікації. Мова та мовлення.	2	2	7	1		
3.	Референція, пресупозиція. Структура діалогу.	2	2	7	1		
4.	Діалогічні моделі. Конверсаційний аналіз.	2	2		1		
5.	Дейксис. Поняття індексикалів та їх засобів у англійській мові. Типи дейксису та категорії мови.	4	4	7	1		
Разом		12	12	32	4		
6.	Теорія мовленнєвих актів. Мовленнєвий акт – мовленнєва подія – мовленнєвий хід. Структура мовленнєвого акту.	2	2	5	1		
7.	Визначення та основні поняття теорії дискурсу. Структура, ознаки, підходи. Типи дискурсів. Дискурсивний аналіз.	2	2	5	1		
8.	Дискурсивний аналіз. Критичний дискурсивний аналіз.	2	2	5	1		
9.	Максими комунікації. Комунікаційні імплікатури. Хеджи та ввічливість.	2	2	5	1		
10.	Комунікативні невдачі. Комунікативні стратегії і тактики.	2	2	5			
11.	Міжкультурна комунікація. Соціальні чинники.	2	2	2			
Разом		12	12	32	4		
Разом за навчальним планом		150 год.	24	24	64	8	30

ПРОГРАМА КУРСУ

Модуль 1-2. Складові Комунікації

ТЕМА 1. Вступ. Визначення комунікації. Основні підходи до комунікації.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота

ТЕМА 2. Комунікація як процес. Моделі комунікації.

Види комунікації. Мова та мовлення.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 3. Референція та пресупозиція. Типи пресупозиції та намір комунікантів.

Співвіднесення понять логіки з процесом комунікації.

ТЕМА 4. Дейксис. Поняття індексикалів та їх засобів у англійській мові.

Категорія особи та особистісний дейксис. Часовий дейксис: види дієслова та система часів англійської граматики. Просторовий дейксис: прийменники та дієприкметники на позначення просторових відносин.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

Модульний контроль

Модуль 3-4. Комунікація як процес

ТЕМА 5. Теорія мовленнєвих актів. Мовленнєвий акт – мовленнєва подія – мовленнєвий хід. Структура мовленнєвого акту.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

ТЕМА 6. Визначення та основні поняття теорії дискурсу. Структура, ознаки, підходи. Типи дискурсів. Когнітивний та прагматичний підходи до дискурсу. Поняття контексту.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 7. Конверсаційний аналіз. Дискурсивний аналіз. Критичний дискурс-аналіз.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 8. Максими комунікації. Комунікаційні імплікатури. Хеджи та ввічливість. Комуникативні невдачі. Комуникативні стратегії і тактики.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 9. Міжкультурна комунікація. Соціальні чинники: гендер, статус, мас-комунікація.

Модульний контроль

Підсумковий контроль: екзамен.

Навчально-методична карта дисципліни “Теорія мовної комунікації”

Разом: 150 год., лекції – 24 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 64 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

модуль	За 1 і 2 модуль разом: 137 балів					За 3-4 модуль разом: 132 бали					
Лекції	1-2	3-4	5-6	7-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24
Тема лекції	Визначення комунікації. Основні підходи до комунікації. (1 бал)	Види комунікації. Мова та мовлення. (1 бал)	Референція та пресупозиція. Типи пресупозиції та намір комунікантів. (1 бал)	Діалогічні моделі. Конверсаційний аналіз. (1 бал)	Дейксис, двозначність і нечіткість мовного знака. Поняття індексикалів та їх засобів у англійській мові. (2 бали)	Теорія мовленнєвих актів. Структура мовленнєвого акту. (1 бал)	Визначення та основні поняття теорії дискурсу. Структура, ознаки, підходи. Типи дискурсу. (1 бал)	Конверсаційний аналіз. Дискурсивний аналіз. Критичний дискурс-аналіз. (1 бал)	Максими комунікації. Комунікаційні імплікатури. Хеджи та ввічливість. Комунікативні стратегії і тактики. (1 бал)	Комунікативні стратегії і тактики. (1 бал)	Міжкультурна комунікація. Соціальні чинники. (1 бал)
Тема практичного заняття	Ключові поняття, мовленнєва комунікація. (11 балів)	Моделі мовної комунікації, типи комунікації. (11 балів)	Референтність. Типи пресупозицій, (11 балів)	Конверсаційний аналіз. (11 балів)	Типи дейксису та категорії мови. (22 бали)	Аналіз мовленнєвих актів. (11 балів)	Дискурсивний аналіз. (11 балів)	Конверсаційний аналіз. (11 балів)	Стратегії і тактики комунікації. Комунікативні невдачі. (11 балів)	Тактико-стратегічний аналіз (11 балів)	Гендер, статус, мас-комунікація. (11 балів)
Самостійна робота	Історична розвідка (5 балів)		Біографічна розвідка (5 балів)		Методологічна розвідка (5 балів)		Проблемна розвідка (5 балів)		Системна розвідка (5 балів)		
МКР	модульна контрольна робота (2*25 балів)					модульна контрольна робота (2*25 балів)					
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів), коєфіцієнт 0,22										

ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

ЛЕКЦІЯ 1

1. Визначення комунікації.
2. Основні підходи до концепції теорії комунікації.
3. Комунікація як об'єкт вивчення.

Рекомендована література

1. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
2. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
3. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
4. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
5. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 2-3

1. Комунікація як процес.
2. Моделі комунікації.
3. Види комунікації.
4. Мова та мовлення.

Рекомендована література

1. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
2. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
3. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
4. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
5. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 4-5

1. Семіотична модель комунікації.
2. Компоненти комунікації.
3. Референція та припущення.
4. Пресупозиція, її типи.

Рекомендована література

1. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – [http://en.wikibooks.org/wiki/Communication Theory](http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory).
2. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
3. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
4. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
5. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 6

1. Поняття дейксису.
2. Становлення індексикалів та відповідність мовних категорій.
3. Типи дейксису та засоби їхнього вираження.
4. Особистий дейксис.
5. Часовий дейксис.
6. Просторовий дейксис.

Рекомендована література

1. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – [http://en.wikibooks.org/wiki/Communication Theory](http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory).
2. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
3. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.

4. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
5. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 7

1. Поняття про мовленнєвий акт і мовленнєву подію.
2. Структура мовленнєвого акту.
3. Класифікація мовленнєвих актів за Остіном.
4. Класифікація мовленнєвих актів за Серлем.
5. Перлокутивні ефекти.

Рекомендована література

6. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
7. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
8. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
9. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
10. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 8-9

1. Визначення дискурсу.
2. Типологія дискурсу, підходи до визначення.
3. Складники дискурсу та основні характеристики.
4. Діалогові моделі та конверсаційний аналіз.

Рекомендована література

1. Bernard Spolsky. Sociolinguistics. - Oxford University Press, Inc., 1998.
2. Claire Kramsch. Language and culture. - Oxford University Press, Inc., 1998.
3. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
4. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
5. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
6. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
7. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 10

1. Дискурсивний аналіз.
2. Напрямки дослідження стратегій і тактик.
3. Застосування ТМА в дискурсивних дослідженнях
4. Критичний дискурсивний аналіз
5. Семантичні аспекти дискурсу.

Рекомендована література

8. Bernard Spolsky. Sociolinguistics. - Oxford University Press, Inc., 1998.
9. Claire Kramsch. Language and culture. - Oxford University Press, Inc., 1998.
10. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
11. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
12. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
13. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
14. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 11

1. Тактики й стратегії комунікації.
2. Комунікативні імплікатури.
3. Максими комунікації, основні принципи.
4. Максими ввічливості.
5. Хеджи та дискурсивні комунікативні маркери.
6. Поняття контексту.

Рекомендована література

1. Bernard Spolsky. Sociolinguistics. - Oxford University Press, Inc., 1998.
2. Claire Kramsch. Language and culture. - Oxford University Press, Inc., 1998.
3. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
4. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
5. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
6. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
7. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ЛЕКЦІЯ 12

1. Міжкультурні чинники комунікації
2. Соціальна складова комунікації
3. Вікові й гендерні особливості спілкування
4. Технологічні чинники мовленнєвої інтеракції

Рекомендована література

1. Bernard Spolsky. Sociolinguistics. - Oxford University Press, Inc., 1998.
2. Claire Kramsch. Language and culture. - Oxford University Press, Inc., 1998.

3. J. Petrick, A. Anker. – Communication Theory. – режим доступу – [http://en.wikibooks.org/wiki/Communication Theory](http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory).
4. Grice, H.P. (1989) Studies in the Way of Words. – Harvard University Press.
5. John Perry. Pragmatics. - Harvard University Press , 2011.
6. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
7. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

CLASS 1-2

General issues of communication

Topics for discussion:

Definition of communication.

Language, speech, communication.

Approaches to communication studies.

Models of Communication, their components and relations.

Questions for self-control:

- 1) Characterise main components of communication model.
- 2) Describe the pre-conditions of successful communication process.
- 3) Characterise main barriers to communication. Explain the reasons of their appearance. Give your own examples.
- 4) Define verbal means of communication. Characterise common and different features of oral and written speech.
- 5) Characterise each model of communication.
- 6) Characterise each component of communication in each model.

Practical assignments:

- 1) Choose 5 daily activities and explain the role of communication in making them human. List 5 activities in which communication seems least important.
- 2) Societies, as well as individuals, interact only if there are bridges between them (trade, colonisation, military occupation). Make a list of bridges that have been crucial in the development of civilizations, state your reasons for choosing the examples.
- 3) Imagine that you are a leader of a totalitarian society and want to preserve your position and retain absolute control over the country. Suggest the strategies you will use to influence the masses and to eliminate any unfavourable sources of information.

CLASS 3-4**Reference and presupposition. Deixis.****Topics for discussion:**

1. The relations between the reality and meaning.
2. The notion of reference and semantic triangle.
3. The logical notions of proposition and inference.
4. Presupposition and its types.
5. Describe the study of indexicals in classical linguistics and the notion of deixis.
6. Speak about person deixis in English.
7. Speak about temporal deixis and define its peculiarities in English.
8. Speak about spacial deictic markers in English.

Questions for self-control:

1. What is reference?
2. Which logical construct reflects the relation of predication?
3. What is the connection between predication and presupposition?
4. How do inference and presupposition differ?
5. What element of language is undexical?

6. What is the etymology of the term 'deixis'?
7. What language categories correlate with personal deixis?
8. How is temporal deixis indicated in English?
9. What parts of speech correlate with special deixis?

CLASS 5-6

Speech acts and events. Conversational analysis.

Topics for discussion:

1. Performative verbs and their types.
2. The notion of speech act and speech event.
3. The structure of a speech act. Direct and indirect speech acts.
4. Classifications of speech acts.
5. Conversation structure.
6. Conversational analysis.

Questions for self-control:

- 1) What is the difference between a performative verb and a performative act?
- 2) What is the structure of a speech act?
- 3) What is illocution and its structure?
- 4) What is the difference between G.Austin's and G.Searl's approaches?
- 5) What is perlocution?
- 6) How do conversation and speech act differ?
- 7) What is the structure of a conversation?

CLASS 7-8

Discourse analysis

Topics for discussion:

1. Describe the emerging stage of discourse, explain the term and introduce the basic notions of discourse approach to language.
2. Speak about the socio-linguistic approach to discourse.

3. Differentiate between the difference in studies of written and oral discourse.
4. Define the goal and steps of discourse analysis.

Practical assignments:

Prepare the introduction of one of the following speeches, using proper appeal, rhetorical techniques and stylistic devices:

- an election campaign speech of a regional candidacy in the village club
- a speech of a top manager in front of a big audience of striking factory workers
- a marriage proposal
- a refusal of marriage proposal
- an apology for your mum for spending the night out
- an apology for your boy/girlfriend for the intention to study a year abroad
- an explanation to your child why it is wrong to tell lie/why you can't buy all the toys in the shop.

CLASS 9-10

Communicative strategies and tactics.

Communicative implicatures.

Hedges and their types.

Maxims of communication.

Politeness and rules of interaction.

Questions for self-control:

What is implicature?

What does implicature indicate in communication?

What are the maxims of communication?

What principle are the maxims based on?

How do hedges guide communicants?

What is politeness?

What are the principles of politeness?

Practical assignments:

Make a sociocultural portrait of a country where English is a mother tongue or the second official language including the following aspects:

- greetings, friendly exchange
- social classes, standards of speech
- patterns of politeness, tokens of respect
- verbal taboos and non-verbal behaviour

CLASS 11-12
Socio-Cultural Aspects of Communication

- Gender aspects of communication.
- Status and career components.
- Intercultural communication.
- Social change and communication.

Questions for self-control:

How do gender and sex differ?

What are the feministic claims in the language usage?

How does personality influence communication?

What personal factors are reflected in communication?

How language incorporates culture?

What social disasters require specific communication?

САМОСТІЙНА РОБОТА

Види та, вимоги до виконання та оцінювання самостійної роботи:

- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-лінгвістичні розвідки (5 балів);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (5 балів);
- ✓ методологічна розвідка (5 балів);
- ✓ системна розвідка (5 балів);
- ✓ історико-біографічні дослідження у вигляді есе (5 балів).

Або одна цілісна проектна робота (охоплює визначені змістовні компоненти – історичний, біографічний, проблемний) – **25 балів**.

Шкала оцінювання самостійної роботи

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	24-25	Відмінно
Достатній	20-23	Добре
Середній	16-19	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

Пропонується тематика проектної роботи для представлення цілісного проекту, що слугує еквівалентом самостійної роботи

Орієнтовна тематика проектних робіт

1. Performative verbs and speech acts.
2. Perlocutive effect and the response of communicants.
3. Presupposition and entailment as truth condition of communication.
4. Models of communication.
5. Signs in non-verbal communication.
6. Human-animal communication and animal language.
7. Features and types of mass communication.
8. Dialogue as the basic type of communication.
9. Monologue in interpersonal communication.
10. Speeches as instruments of mass communication.
11. Blogs as instruments of communication.
12. Features of text messaging as means of communication.
13. Peculiarities of communication in Internet chats and forums.
14. Social networks and their communicative instruments.
15. Gender and its impact on interpersonal communication.
16. Impact of culture on communication.

17. Reference in communication.
18. Linguistic indicators of time and deictic elements.
19. Spatial deixis in communication.
20. Rules and maxims of communication.
21. Politeness and its tools in communication.
22. Background knowledge in multi-cultural communication.
23. Conversational analysis and conversational styles.
24. Conversational implicatures.
25. Discourse analysis and its basic notions.

Guidelines for presenting the paper:

- ✓ Make a deep inquiry into the background of the terms, approaches and types of the theoretical notions and practical outcomes.
- ✓ Provide your own examples, contexts and observations pertaining the chosen topic.
- ✓ Organise the information into logical parts and write a 6-8 pages narration in Times New Roman, 14.
- ✓ Make sure that you give an objective and impartial overview.
- ✓ Prepare to express your critical evaluation during the oral presentation of your paper.

Критерії оцінювання проектної роботи

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис	5 балів
2.	Історико-лінгвістичні розвідки повідомлення з теми, рекомендованої викладачем	5 балів
3.	Історико-біографічні дослідження	5 балів
4.	Дотримання вимог щодо оформлення структурних елементів роботи згідно обраної категорії	5 балів
5.	Усна презентація роботи, рівень володіння мовою, дотримання технічних і часових вимог.	5 балів
Разом		25 балів

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни „Теорія мовної комунікації” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості підсумкового контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів.

Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточних семестрових видів робіт:

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	12	12
2.	Робота на семінарському занятті	11	12	132
3.	Модульна контрольна робота	25	4	100
5.	Самостійна робота	1	5	25
Максимальна кількість семестрового балу: 269				
Коефіцієнт рейтингового розрахунку: 0,22 (60 : 269)				

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, робота в парах та міні-групах.

➤ **Методи письмового контролю:** підсумкове письмове тестування, реферат.

➤ **Методи самоконтролю:** самостійна оцінка своїх знань, самоаналіз.

ПОРЯДОК ПЕРЕВЕДЕННЯ РЕЙТИНГОВИХ ПОКАЗНИКІВ УСПІШНОСТІ

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 Відмінно	відмінний рівень знань/умінь у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 Дуже добре	достатньо високий рівень знань/умінь у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 Добре	в цілому добрий рівень знань/умінь з незначною кількістю помилок
D	69-74 Задовільно	посередній рівень знань/умінь із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання

E	60-68 Достатньо	мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь для подальшого навчання
FX	35-59 Незадовільно	з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 Незадовільно	з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань/умінь, що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;

- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник / Юрій Володимирович Косенко. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 187 с.
2. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: Підручник Олена Олександрівна Селіванова. – Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2011. – 350 с.
3. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010. – 240 с.
4. Grice, H.P. Studies in the Way of Words. – Harvard University Press, 1989.
5. Caroll, D. Psychology of Language.- Brooks, Cole Publishing Company, 1999.
6. Kramersch, C. Language and culture. - Oxford University Press, Inc., 1998.
7. Petrick, J., Anker, A. – Communication Theory. – режим доступу – http://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory.
8. Perry, John. Pragmatics. – Cambridge: Cambridge University Press, 2011. – 178 p.
9. Yule, George. Pragmatics. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 137 p.

Додаткова література до окремих тем:

1. Гладуш Н.Ф. Прагматичні аспекти висловлювання і дискурсу. К.: Видавничий центр КНЛУ, 2005. - 200 с.
2. Гончарова Н.В. Аксіологічна структура англomовного діалогічного дискурсу (на матеріалі художньої прози). Автореф. канд. дис. – К., – 2002. – 19 с.
3. Засекін С.В. Дискурсивні маркери конкретності англomовного діалогічного тексту: когнітивні та прагматичні аспекти: Автореф.дис.. філ. наук: КНЛУ, 2001. - 20 с.
4. Корнійко І.В. Звертання як динамічний засіб вираження зверненості мовлення (на матеріалі сучасної німецької мови). Автореф. канд. дис. К. – 2000. – 18 с.
5. Лукашенко Н.Г. Прагматична полісемія засобів реалізації регулятивних стратегій (на матеріалі сучасного англomовного діалогічного дискурсу). // Проблеми семантики слова речення та тексту. – К. 2003.
6. Орличенко О.В. Неособові форми дієслова як текстові «організатори» в діалоговому тексті (ісп. мова). // Проблеми семантики, слова, речення та тексту. – К. 2003.

7. Ставицька Т.Є., Тягловська В.М. Комуникативно-семантичні особливості реплік – спонукання відповіді в англійському діалогічному дискурсі. Наук. вісник. Каф. ЮНЕСКО вип. 1. – К., 2000, с. 110-113.
8. Burton D. Dialogue and Discourse: A Sociolinguistic Approach to Modern Drama Dialogue and Naturally Occurring Conversation. – London. etc. Routledge and Kegan Paul, 1980. – 210 p.
9. Dijk T.A. van. Introduction. Dialogue as Discourse and Interaction // Handbook of Discourse Analysis. London: Acad. Press, 1985 – Vol. 3 – P. 1 – 11.
10. Grice P. Logic and Conversation // Syntax and Semantics: Speech Acts. – New York, etc. – Vol. 3, – p. 41 – 52.
11. Griffin, Em. A First Look At Communication Theory. - McGraw-Hill, 2001. -
12. Leech G.N. Explorations in Semantics and Pragmatics. – Amsterdam: Benjamins, 1980. – 133 p.
13. Moore, R. Ontogenetic Constraints on Grice's Theory of Communication. / Pragmatic Development in First Language Acquisition./ ed. by D. Matthews. – Philadelphia: John Benjamins, 2014. – p. 87 – 105.
14. Shannon, C.E. A Mathematical Theory of Communication. / ACM SIGMOBILE Mobile Computing and Communications Review. – Issue 1. – Vol. 5. – 2001. – p. 3 – 55.

Повторний курс

№	Тема заняття	Вид роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Вступ. Визначення комунікації. Основні підходи до комунікації.	Практичне заняття	2 год.	10
2	Комунікація як процес. Моделі комунікації. Види комунікації. Мова та мовлення.	Практичне заняття	2 год.	10
3	Семіотика. Референція, пресупозиція.	Практичне заняття	2 год.	10
4	Структура діалогу. Діалогічні моделі. Конверсаційний аналіз.	Практичне заняття	2 год.	10
5	Дейксис. Поняття індексикалів та їх засобів у англійській мові. Типи дейксису та категорії мови.	Практичне заняття	2 год.	10
6	Теорія мовленнєвих актів. Мовленнєвий акт – мовленнєва подія – мовленнєвий хід. Структура мовленнєвого акту.	Практичне заняття	2 год.	10
7	Визначення та основні поняття теорії дискурсу. Структура, ознаки, підходи. Типи дискурсів.	Практичне заняття	2 год.	10
8	Дискурсивний аналіз. Критичний дискурсивний аналіз.	Практичне заняття	2 год.	10
9	Максими комунікації. Комунікаційні імплікатури. Хеджи та ввічливість.	Практичне заняття	2 год.	10
10	Комунікативні невдачі. Комунікативні стратегії і тактики.	Практичне заняття	2 год.	10
11	Міжкультурна комунікація. Соціальні чинники.	Практичне заняття	2 год.	10
Разом				110
Коефіцієнт розрахунку				0,6
13	Іспит		2 год.	40